

Laudatio: Pavel Bezděčka sedmdesátiletý

Laudatio: Pavel Bezděčka – 70 years

KAREL MALÝ, KLÁRA BEZDĚČKOVÁ

Muzeum Vysočiny Jihlava, Masarykovo nám. 55, CZ-586 01 Jihlava; e-mail: maly@mvji.cz; bezdeckova@mvji.cz

Publikováno on-line 31. 12. 2022

Letos oslavil významné životní jubileum náš kolega, zoolog a jeden z kurátorů entomologických sbírek Muzea Vysočiny Jihlava, Pavel Bezděčka. V ohlédnutí za jeho životem, publikovaném na stránkách Acta rerum naturalium při příležitosti jeho šedesátých narozenin (Malý 2012) stálo: „Pavel je totiž dokonalým příkladem člověka, který toho už stihl tolik, že by to vydalo na několik životů – ale mnohem víc toho dělá právě teď, a ještě mnohem víc toho má naplánováno a před sebou.“ Dnes, po deseti letech, můžeme říci, že výsledek předčil všechna očekávání...

Vedle intenzivní odborné činnosti, v níž Pavel zůstává po léta věrný mravencům (Formicidae) a sekáčům (Opiliones), vyvíjí množství aktivit v oblasti kultury, zejména jako literát, fotograf či výtvarník. Je autorem nebo spoluautorem řady výstav, knih a přednášek, je také organizátorem výstavy Photographia natura.

Vzhledem k tomu, že nejdůležitější mezníky jeho života a díla byly shrnuty ve výše zmíněném laudatiu (Malý 2012) a spoustu dalších informací o něm lze najít na internetu, připomeňme si jen pár základních údajů.

Pavel Bezděčka se narodil 4. 7. 1952 v Praze, tam se ale zdržel jen po nejnужnější dobu a dětství a dospívání strávil v Olomouci. Již v útlém věku byl zapáleným amatérským entomologem, postupně se přidávala řada dalších zálib, od hraní v kapele, přes horolezectví po fotografování a malování. Všechny se nepochybně promítly nějakým způsobem do jeho dalšího života a tvorby. V dospělosti se mnohokrát přestěhoval a mnohokrát změnil zaměstnání, vždy se ale jeho zaměření více či méně dotýkalo přírody. Naplno se jejímu studiu a ochraně mohl věnovat od devadesátých let, nejprve jako zaměstnanec Okresního úřadu v Uherském Hradišti, později jako zoolog a vedoucí správy CHKO Bílé Karpaty a pak i střediska AOPK ve Zlíně. V roce 2007 se přestěhoval do Jihlavy a zde zakotvil na zoologickém pracovišti přírodovědného oddělení Muzea Vysočiny Jihlava.

Nepochybujeme o tom, že v roce 2032 budeme mít příležitost ohlédnout se za dalšími odbornými, výstavními, autorsko-edičními a organizačními počiny Pavla Bezděčky. Přejme mu k tomu zdraví, nepolevující elán a radost z umělecké tvorby i poznávání toho, jak příroda funguje.

PAVEL BEZDĚČKA – SEZNAM ODBORNÝCH PUBLIKACÍ 2013–2022

2013

BEZDĚČKA P.: Jihlava – nová lokalita introdukovaného pavouka *Uloborus plumipes* Lucas, 1846 (Arachnida: Araneae) v České republice. Jihlava – new location of introduced spider *Uloborus plumipes* Lucas, 1846 (Arachnida: Araneae) in the Czech Republic. – Acta Rerum Naturalium, 15: 105–106.

BEZDĚČKA P.: Sekáči. – in p. 297: Karpaš R. Jizerské hory – o rašeliništích, květeně a zvířené. – Nakladatelství RK, Liberec, 440 pp.

BEZDĚČKA P. & BEZDĚČKOVÁ K.: Sekáči Pobečví. Pp. 109–110. – In: Kolektiv autorů. Příroda Pobečví. ČSOP Lipník nad Bečvou, 178 pp.

BEZDĚČKA P. & BEZDĚČKOVÁ K.: Zajímavé a atypické nálezy našich mravenců (Hymenoptera: Formicidae). – Konference „Blanokřídlí v českých zemích a na Slovensku 9. setkání“ 13.–16. června 2013 Chřibská.

BEZDĚČKA P. & TĚŤÁL I.: *Cardiocondyla elegans* Emery, 1869 (Hymenoptera: Formicidae) – nový mravenec pro Slovensko. – Folia Faunistica slovacica, 18(3): 339–342.

- BEZDĚČKOVÁ K. & BEZDĚČKA P.: Mravenci (Hymenoptera: Formicidae) evropsky významných lokalit Rybníky u Rudolce a Znětínské rybníky (Kraj Vysočina). Ants of sites of Community Importance rybníky u Rudolce and Znětínské rybníky (district of Kraj Vysočina, Czech Republic). – *Acta Rerum Naturalium*, 15: 97–101.
- BEZDĚČKOVÁ K. & BEZDĚČKA P.: Myrmekocenózy slatiných biotopů na Českomoravské vrchovině. – Konference „Blanokřídli v českých zemích a na Slovensku 9. setkání“ 13.–16. června 2013 Chřibská.
- HOLUŠA J., DVOŘÁK L., HOLÝ K., BEZDĚČKA P. & BEZDĚČKOVÁ K.: Blanokřídli (Hymenoptera). Pp. 285–293. – In: ROHÁČEK J., ŠEVČÍK J. & VLK R.: Příroda Slezska. Slezské zemské muzeum Opava, 480 pp.
- 2014
- BEZDĚČKA P. & BEZDĚČKOVÁ K.: Mravenci v zahradách a sadech – pomocníci nebo škůdci? – *Veronica*, 2014/ 3: 26–27.
- BEZDĚČKOVÁ K. & BEZDĚČKA P.: Mravenci (Hymenoptera: Formicidae) lokality Nad Svitákem. – *Acta Rerum Naturalium*, 17: 65–68.
- HEJKAL J., MICHÁLEK J., SYCHRA J., BEZDĚČKA P., DVOŘÁK D., MALENOVSKÝ I., MELICHAR V. & UHLÍK P.: Přehled zvláště chráněných a ohrožených druhů hub, lišejníků, rostlin a živočichů Kraslicka. – *Sborník muzea Karlovarského kraje*, 22: 153–184.
- 2015
- BEZDĚČKA P. & BEZDĚČKOVÁ K.: Mravenci (Formicidae) CHKO Bílé Karpaty. Pp. 6–7. – In: BEZDĚČKA P. & HOLÝ K. (eds.): Blanokřídli v českých zemích a na Slovensku 11, sborník z konference, Radějov, 11.–13. června 2015, 30 pp.
- BEZDĚČKOVÁ K. & BEZDĚČKA P.: Nález mravence *Myrmica vandeli* (Hymenoptera: Formicidae) na Českomoravské vrchovině. The finding of *Myrmica vandeli* (Hymenoptera: Formicidae) in the Bohemian-Moravian Highlands (District of Vysočina, Czech Republic). – *Acta Rerum Naturalium*, 18: 65–68.
- BEZDĚČKOVÁ K. & BEZDĚČKA P.: Myrmekofauna minerotrofních rašelinišť na Českomoravské vrchovině. Pp. 8. – In: BEZDĚČKA P. & HOLÝ K. (eds.) 2015: Blanokřídli v českých zemích a na Slovensku 11, sborník z konference, Radějov, 11.–13. června 2015, 30 pp.
- BEZDĚČKOVÁ K., BEZDĚČKA P. & MACHAR I.: Co (ne) víme o myrmekofauně Peru? p. 43 – In: BRYJA J., ŘEHÁK Z. & ZUKAL J. (Eds.): Zoologické dny Brno 2015. Sborník abstraktů z konference 12.–13. února 2015, 299 pp.
- BEZDĚČKOVÁ K., BEZDĚČKA P. & MACHAR I.: A checklist of the ants (Hymenoptera: Formicidae) of Peru. – *Zootaxa*, 4020 (1): 101–13.
- 2016
- BEZDĚČKA P.: Stručný nástin mravenčích poměrů širšího Olomoucka se zvláštním zřetelem k myrmekofauně devonských vápenců u Grygova, Hněvotína a Čelechovic na Hané. Pp. 6–8. – In: MAZALOVÁ M. & KURAS T.: Blanokřídli v Českých zemích a na Slovensku 12. setkání, Sborník abstraktů z konference konané ve dnech 10. až 12. června 2016 v Horce nad Moravou, 28 pp.
- BEZDĚČKOVÁ K. & BEZDĚČKA P.: Seznam mravenců Kraje Vysočina. Pp. 9. – In: MAZALOVÁ M. & KURAS T.: Blanokřídli v Českých zemích a na Slovensku 12. setkání, Sborník abstraktů z konference konané ve dnech 10. až 12. června 2016 v Horce nad Moravou, 28 pp.
- BEZDĚČKOVÁ K. & BEZDĚČKA P.: Dlouhodobé změny společenstev mravenců hadcové stepi u Mohelna. Pp. 34. – In: BRYJA J., SEDLÁČEK F. & FUCHS R. (Eds.): Zoologické dny České Budějovice 2016. Sborník abstraktů z konference 11.–12. února 2016.
- BEZDĚČKOVÁ K. & BEZDĚČKA P.: Zajímavé nálezy mravenců (Hymenoptera: Formicidae) z České republiky. Interesting records of ants (Hymenoptera: Formicidae) from the Czech Republic. – *Acta Rerum Naturalium*, 19: 23–25.
- KVAMME T., BEZDĚČKOVÁ K. & BEZDĚČKA P.: Interesting records of ants and *Lasius alienus* (Förster, 1850) (Hymenoptera, Formicidae) presented new to Norway. – *Norwegian Journal of Entomology*, 63: 159–163.
- 2017
- BEZDĚČKA P., BEZDĚČKOVÁ K.: Opiliones. In: HEJDA R., FARKAČ J. & CHOBOT K. [eds], Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. (Red List of threatened species of the Czech Republic. Invertebrates).
- BEZDĚČKA P., BEZDĚČKOVÁ K. & KVAMME T.: Revised checklist of Nordic harvestmen (Opiliones) with five species new to Norway. – *Arachnologische Mitteilungen*, 54: 59–62.
- BEZDĚČKOVÁ K. & BEZDĚČKA P.: Seznam mravenců (Hymenoptera: Formicidae) Kraje Vysočina. List of ants (Hymenoptera: Formicidae) of the Kraj Vysočina region (Czech Republic). – *Acta Rerum Naturalium*, 20: 53–64.
- BEZDĚČKOVÁ K. & BEZDĚČKA P.: Vliv spontánního zarůstání rašelinišť na společenstva mravenců (Hymenoptera: Formicidae). Poster, konference Zoologické dny. 9–10. 2. 2017, Brno.
- BEZDĚČKOVÁ K. & BEZDĚČKA P.: Potravní strategie mravence rašelinného (*Formica picea*). Poster, 44. konference ČaSEtS. 22.–25. 11. 2017, Jihlava.
- BEZDĚČKOVÁ K., BEZDĚČKA P., MACEK J. & MALENOVSKÝ I.: Catalogue of type specimens of ants (Hymenoptera: Formicidae) deposited in Czech museums. – *Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae*, 57(1): 295–308.
- BEZDĚČKA P., BEZDĚČKOVÁ K. & WERNER P.: Formicidae. – In: HEJDA R., FARKAČ J. & CHOBOT K. [eds], Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí. (Red List of threatened species of the Czech Republic. Invertebrates).
- 2018
- BEZDĚČKA P.: Schránky měkkýšů, jako příležitostné úkryty mravenců. – Blanokřídlovce v českých zemích a na Slovensku, 14. ročník. Zborník abstraktov z konference konanej 7.–10. 6. 2018 v Komárne: 8.

- BEZDĚČKA P. & BEZDĚČKOVÁ K.: Sekáči (Opiliones) Českomoravské vrchoviny. – Zoologické dny 2018, Praha, 8.–9.2.2018. Sborník abstraktů z konference: 41.
- BEZDĚČKA P. & TAJOVSKÝ K.: Sekáči (Opiliones) CHKO Brdy. – Bohemia centralis, 34: 149–159.
- BEZDĚČKOVÁ K. & BEZDĚČKA P.: Zoogeografická skladba myrmekofauny Českomoravské vrchoviny. – Zoologické dny 2018, Praha, 8.–9.2.2018. Sborník abstraktů z konference: 41.
- HOLÝ K., BEZDĚČKOVÁ K. & BEZDĚČKA P.: Occurrence of *Ogkosoma cremieri* Romand (Ichneumonidae: Hybrizontinae) in the Czech Republic with notes on adult behaviour. – Acta Musei Moraviae, Scientiae biologicae, 102(2): 139–143.
- TAJOVSKÝ K., PIŽL V., RŮŽIČKA V., JUST P., ŠTÁHLAVSKÝ F., BEZDĚČKA P., KOCOUREK P.: Terestriční bezobratlí Chráněné krajinné oblasti Brdy – výsledky prvních monitorovacích průzkumů Lumbricidae, Araneae, Pseudoscorpiones, Opiliones, Oniscidea, Diplopoda a Chilopoda. – Zoologické dny 2018, Praha, 8.–9.2.2018. Sborník abstraktů z konference: 214.
- WERNER P., BEZDĚČKA P., BEZDĚČKOVÁ K. & PECH P.: An updated checklist of the ants (Hymenoptera, Formicidae) of the Czech Republic Aktualizovaný seznam mravenců (Hymenoptera, Formicidae) České republiky. – Acta Rerum Naturalium, 22: 5–12.
- 2019
- BEZDĚČKA P., KOVAŘÍK P., MACHAR I. & POPRACH K.: Utažení obyvatel sakrálních památek v historickém území Arcidiecéze olomoucké. – Univerzita Palackého Olomouc, 56 pp.
- BEZDĚČKOVÁ K. & BEZDĚČKA P.: Využívání a monopolizace potravních zdrojů mravencem rašelinným – *Formica picea* Nylander, 1846 (Hymenoptera: Formicidae). Pp. 31–32. – In: BRYJA J., HORSÁK M., HORSÁKOVÁ V. & ZUKAL J. (eds): Zoologické dny Brno 2019. Sborník abstraktů z konference 7.–8. února 2019, 240 pp.
- BEZDĚČKOVÁ K. & BEZDĚČKA P.: Ochrana superkolonie mravenců *Formica foreli* na lokalitě Jemnické cvičiště. 8 p. – In: ASTAPENKOVÁ A. & BOGUSCH P.: Blanokřídílí v Českých zemích a na Slovensku, Sborník abstraktů z konference konané 30.5.–2.6.2019 v Hradci Kálové, 18 pp.
- BEZDĚČKOVÁ K. & BEZDĚČKA P.: Mravenci (Hymenoptera: Formicidae) bývalého vojenského prostoru Jemnice. Ants (Hymenoptera: Formicidae) of the former military training ground of Jemnice (Czech Republic, district of Kraj Vysočina). – Acta rerum naturalium, 23: 43–46.
- LAUTERER P., BEZDĚČKA P. & BEZDĚČKOVÁ K.: Mravenci. Pp. 318–321. – In: KOLIBÁČ J., HUDEC K., LAŠTŮVKA Z. & PEŇÁZ M. (eds). – Příroda České republiky, průvodce faunou. – Academia Praha, 466 pp.
- 2020
- BEZDĚČKA P.: Laudatio: RNDr. Karel Malý, PhD. padesátiletý. – Acta rerum naturalium, 24: 7–11.
- BEZDĚČKA P. & TRÁVNÍČEK D.: Žlaznatka slovenská *Paranemastoma kochi* (Nowicki, 1870). – In: ŠNAJDARA P., TRÁVNÍČEK D., KONVIČKA O., SPITZER L., BENEŠ J. & ŠNAJDAROVÁ M. (eds), *Vzácné a ohrožené druhy bezobratlých Zlínského kraje*. Zlínský kraj, Zlín, p. 133.
- TRÁVNÍČEK D. & BEZDĚČKA P.: Sekáč vyklenutý *Egaenus convexus*. – In: ŠNAJDARA P., TRÁVNÍČEK D., KONVIČKA O., SPITZER L., BENEŠ J. & ŠNAJDAROVÁ M. (eds), *Vzácné a ohrožené druhy bezobratlých Zlínského kraje*. Zlínský kraj, Zlín, p. 134.
- TRÁVNÍČEK D. & BEZDĚČKA P.: Sekáč hřebenový *Zacheus crista* (Brullé, 1832). In ŠNAJDARA P., TRÁVNÍČEK D., KONVIČKA O., SPITZER L., BENEŠ J. & ŠNAJDAROVÁ M. (eds), *Vzácné a ohrožené druhy bezobratlých Zlínského kraje*. Zlínský kraj, Zlín, p. 135.
- BEZDĚČKA P. & BEZDĚČKOVÁ K.: Nové nálezy myrmekofilní houby *Rickia wasmannii* (Ascomycota: Laboulbeniales) v České republice. New finds of the myrmecophilous fungus *Rickia wasmannii* (Ascomycota: Laboulbeniales) in the Czech Republic. – Acta rerum naturalium, 24: 23–26.
- BENEDIKT S. & BEZDĚČKA P.: Vzpomínka na Ivo Těťála (12.4.1956–7.11.2020). – Západočeské entomologické listy, 11: 127–132.
- JINDROVÁ H., HIŘMAN M., SADÍLEK D., BEZDĚČKA P. & ŠTÁHLAVSKÝ F.: Distribution of 18S rDNA clusters in Central European harvestmen of the suborder Eupnoi (Arachnida: Opiliones). – European Journal of Entomology, 117: 282–288.
- BEZDĚČKOVÁ K. & BEZDĚČKA P.: Polydomní kolonie *Formica foreli* Bondroit, 1918 (Hymenoptera: Formicidae) na lokalitě Štětěchy v roce 2020. A polydomous colony of *Formica foreli* Bondroit, 1918 (Hymenoptera: Formicidae) at Štětěchy (Czech Republic, District of Vysočina) in 2020. – Acta rerum naturalium, 24: 29–33.
- 2021
- BEZDĚČKA P.: Dvě novinky v české opiliofauně v roce 2021 (Two news in the Czech opiliofauna in 2021). – Pavouk, Zpravodaj České arachnologické společnosti, 51: 5–7.
- BEZDĚČKA P.: Prof. Dr. Jochen Martens osmdesátiletý. – Pavouk, Zpravodaj České arachnologické společnosti, 51: 24–25.
- BEZDĚČKA P.: Pocta Jochenu Martensovi (Tribute to Jochen Martens). – Acta rerum naturalium, 26: 1–8.
- BEZDĚČKA P. & BEZDĚČKOVÁ K.: *Amilenus aurantiacus* (Simon, 1881), a harvestman (Opiliones) new to the Czech Republic (*Amilenus aurantiacus* (Simon, 1881) nový sekáč (Opiliones) pro Českou republiku). – Acta rerum naturalium, 26: 13–14.
- BEZDĚČKA P. & BEZDĚČKOVÁ K.: Předběžný seznam sekáčů (Opiliones) Národního parku České Švýcarsko a CHKO Labské pískovce. – Pavouk, Zpravodaj České arachnologické společnosti, 50: 13–15.
- BEZDĚČKA P., BEZDĚČKOVÁ K., PĚNČA M. & BUDNIKOV N.: First record of invasive harvestman *Leiobunum* sp. A (Arachnida: Opiliones) in the Czech Republic (První nález

- invazního sekáče *Leiobunum* sp. A (Arachnida: Opiliones) v České republice). – *Acta rerum naturalium*, 26: 9–11.
- BEZDĚČKOVÁ K. & BEZDĚČKA P.: *Manica rubida* (Latreille, 1802) (Hymenoptera: Formicidae) – druh na Českomoravské vrchovině vzácný (*Manica rubida* (Latreille, 1802) (Hymenoptera: Formicidae) – a species rare in the Bohemian-Moravian Highlands. – *Acta rerum naturalium*, 26: 15–18.
- 2022
- BEZDĚČKA P.: Vzpomínka na Emanuela Bartoše, významného zoologa a pedagoga. Memory of Emanuel Bartoš, a prominent zoologist and pedagogue. – *Acta rerum naturalium*, 27: 1–2.
- BEZDĚČKA P.: Dvousté výročí narození Emanuela Lokaye staršího. Bicentennial of the birth of Emanuel Lokay Sr. – *Acta rerum naturalium*, 27: 31.
- HUNGER A., BEZDĚČKOVÁ K. & BEZDĚČKA P.: Das Tannermoor, ein Naturjuwel. – *Öko.L*, 44/3: 14-19.
- BEZDĚČKOVÁ K. & BEZDĚČKA P.: Nález lumka *Ogkosoma cremieri* (Romand, 1838) (Ichneumonidae: Hybrizontinae) na Českomoravské vrchovině. A finding of *Ogkosoma cremieri* (Romand, 1838) (Ichneumonidae: Hybrizontinae) in the Bohemian-Moravian Highlands (Czech Republic). – *Acta rerum naturalium*, 27: 33–34.
- RÜCKL K., KROC V., LEGÁTOVÁ E., BEZDĚČKA P. & ČEJKOVÁ K.: Chování křížáka hrbatého a křížáka trojtečného mimo vegetační období / Behaviour of the Orb-weavers *Araneus triguttatus* and *Gibbaranea gibbosa* outside the Growing Season. – *Živa*, 6: 313.
- LITERATURA
- MALÝ K. (2012): Pavel Bezděčka šedesátiletý. – *Acta Rerum Naturalium*, 13: 73–79.